

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

16. juuli 2020*

Apellatsioonkaebus – Konkurents – Keelatud kokkulepped – Maa- ja veealuste elektriikaablite Euroopa turg – Projektide raames turu jagamine – Määrus (EÜ) nr 1/2003 – Artikkel 20 – Komisjoni kontrollipädevus kartellimenetluses – Õigus andmeid ilma eelneva hindamiseta kopeerida ja seejärel komisjoni ruumides läbi vaadata – Trahvid – Täielik pädevus

Kohtuasjas C-606/18 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 24. septembril 2018 esitatud apellatsioonkaebus,

Nexans France SAS, asukoht Courbevoie (Prantsusmaa),

Nexans SA, asukoht Courbevoie,

esindajad: *avocate* G. Forwood ning *solicitor*'id M. Powell ja A. Rogers,

apellandid,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Giolito, P. Rossi, C. Sjödin ja F. Castilla Contreras,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president A. Arabadjiev, president K. Lenaerts teise koja kohtuniku ülesannetes, kohtunikud P. G. Xuereb (ettekandja), T. von Danwitz ja A. Kumin,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: ametnik M. Longar,

arvestades kirjalikku menetlust ja 16. oktoobri 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 12. märtsi 2020. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

- 1 Nexans France SAS ja Nexans SA paluvad apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 12. juuli 2018. aasta otsus Nexans France ja Nexans vs. komisjon (T-449/14, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2018:456), millega Üldkohus jättis rahuldamata nende hagi esimese võimalusena nõudes tühistada komisjoni 2. aprilli 2014. aasta otsus C(2014)2139 (lõplik) [ELTL] artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum AT.39610 – elektrikaablid) (edaspidi „vaidlusalune otsus“) teda puudutavas osas või teise võimalusena nõudes vähendada talle vaidlusaluse otsusega määratud trahvi summat.

Õiguslik raamistik

Määrus nr 1/2003

- 2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101 ja 102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (ELT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikkel 20 „Komisjoni kontrollivolitused“ näeb ette:

„1. Komisjon võib käesoleva määrusega talle pandud ülesannete täitmiseks korraldada ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste puhul kogu vajaliku kontrolli.

2. Komisjoni poolt kontrolli teostamiseks volitatud ametnikel ja teistel kaasasolevatel isikutel on õigus:

- a) siseneda ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste kõikidesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse;
- b) kontrollida raamatupidamis- ja muid äridokumente olenemata sellest, millisel andmekandjal neid hoitakse;
- c) teha või saada mis tahes kujul koopiaid või väljavõtteid sellistest raamatupidamis- ja muudest dokumentidest;
- d) pitseerida äriruume ning raamatupidamis- ja muid dokumente sellise aja jooksul ja sellises ulatuses, mis on vajalik kontrolli läbiviimiseks;
- e) paluda ettevõtja või ettevõtjate ühenduse esindajalt või töötajalt uurimise eesmärgil selgitusi uuritava küsimusega seotud asjaolude või dokumentide kohta ning registreerida vastused.

[...]

4. Ettevõtjad ja ettevõtjate ühendused peavad alluma komisjoni otsusega määratud kontrollimisele. Otsuses täpsustatakse kontrollimise objekt ja eesmärk, määratakse selle alguskuupäev ning märgitakse artiklites 23 ja 24 ette nähtud sanktsioonid ja õigus otsuse läbivaatamisele Euroopa Kohtus. Komisjon teeb sellised otsused pärast konsulteerimist konkurentsiasutusega selles liikmesriigis, mille territooriumil kontrollimine läbi viiakse.

[...]“.

3 Määruse artikkel 21 „Muude ruumide kontrollimine“ sätestab:

„1. Kui on olemas põhjendatud kahtlus, et raamatupidamis- ja muid äridokumente ning kontrolli sisuga seotud dokumente, mis võivad olla asjakohased asutamislepingu artikli [101] või [102] tõsise rikkumise tõendamisel, hoitakse mujal ruumides, territooriumil või transpordivahendites, sealhulgas ettevõtjate ja asjaomaste ettevõtjate ühenduste juhatajate, tegevjuhtide või teiste töötajate kodus, võib komisjon oma otsusega nõuda selliste muude ruumide, territooriumide ja transpordivahendite kontrollimist.

[...]

4. Ametnikel ja teistel kaasasolevatel isikutel, kellele komisjon on andnud loa käesoleva artikli lõike 1 alusel nõutava kontrolli läbiviimiseks, on artikli 20 lõike 2 punktides a, b ja c sätestatud volitused. [...]“.

4 Nimetatud määruse artikli 23 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:

„2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele trahve, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:

a) rikuvad [ELTL] artiklit [101] või [102] [...]

[...]

3. Trahvisumma määramisel võetakse arvesse nii rikkumise raskust kui ka kestust.“

5 Määruse artiklis 31 on sätestatud:

„Euroopa Kohtul on täielik pädevus läbi vaadata otsused, millega komisjon on määranud trahvid või karistusmaksed. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või karistusmaks tühistada, seda vähendada või suurendada.“

2006. aasta suunised

6 Suuniste määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „2006. aasta suunised“) punktides 2 ja 4 on täpsustatud, et trahvide kindlaksmääramisel „tuleb võtta arvesse rikkumise raskust ja kestust“ ning et „[t]rahvi suurus tuleks määrata nii, et sellel oleks piisavalt hoiatav mõju“.

7 Nende suuniste punktides 9–11 nähtub, et ilma et see piiraks suuniste punkti 37 kohaldamist, koosneb Euroopa Komisjoni trahvide kindlaksmääramise meetod kahest etapist: kõigepealt põhisumma kindlaksmääramine ja seejärel selle summa võimalik suurendamine või vähendamine. Trahvi põhisumma kindlaksmääramisel määrab komisjon kõigepealt vastavalt nende suuniste punktidele 13–18 kindlaks arvessevõetava müügiväärtuse. Samade suuniste punkti 19 kohaselt arvutatakse trahvi põhisumma osakaaluna müügiväärtusest, osakaal saadakse rikkumise raskusastme korrutamisel aastate hulgaga, mil rikkumine aset leidis.

8 2006. aasta suuniste punkti 21 kohaselt:

„Üldiselt määratakse osakaal maksimaalselt 30% müügiväärtusest.“

9 Suuniste punktis 22 on ette nähtud:

„Otsustamaks, kas konkreetse juhtumi puhul kasutatav osakaal müügiväärtusest peaks olema astmestiku kõrgemal või madalamal tasemel, võtab komisjon arvesse teatava hulga tegureid, nagu rikkumise laad, kõikide rikkumises osalevate ettevõtjate turuosa kokku, rikkumise geograafiline ulatus ja asjaolu, kas rikkumine ka toime pandi.“

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

- 10 Vaidluse tausta, mis on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–20 ja 42–47 võib käesoleva menetluse vajadustest lähtudes kokku võtta järgmiselt.
- 11 Apellandid Nexans France ja tema emattevõtja Nexans on Prantsuse õiguse alusel asutatud äriühingud, kes toodavad ja tarnivad maa- ja vealuseid elektriakaableid.
- 12 Rootsisis asutatud äriühing ABB AB esitas 17. oktoobri 2008. aasta kirjas komisjonile trahvide eest kaitse saamise taotluse raames vastavalt komisjoni teatisele, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (ELT 2006, C 298, lk 17), rea avaldusi ja dokumente konkurentsi piirava kaubandustegevuse kohta selles sektoris.
- 13 Seejärel algatas komisjon uurimise.
- 14 Kolmapäeval, 28. jaanuaril 2009 läksid komisjoni inspektorid koos Prantsuse konkurentsiameti esindajatega Nexans France'i ruumidesse Clichys (Prantsusmaa), et teha määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 4 kohane kontroll (edaspidi „kõnealune kontroll“) 9. jaanuari 2009. aasta otsuse alusel, millega kohustati Nexansit ja kõiki viimase kontrollitavaid ettevõtjaid alluma niisugusele kontrollile (edaspidi „kontrolliotsus“). Selle otsuse artikli 1 teine lõik sätestab, et „[k]äesolev kontroll võidakse läbi viia kõigis ettevõtja kontrollitavates ruumides, eelkõige kontoris, mis asub järgmisel aadressil: 4-10 Rue Mozart, 92110 Clichy, Prantsusmaa“.
- 15 Pärast seda, kui komisjoni inspektorid (edaspidi „inspektorid“) olid kontrolliotsusest apellantidele teada andnud, väljendasid nad soovi uurida Nexans France'i töötajate, nimelt B, J-i ja R-i, dokumente ning arvuteid. Pärast seda, kui inspektoreid teavitati sellest, et J oli oma arvuti reisile kaasa võtnud ning et ta naaseb alles reedel, 30. jaanuaril 2009, tegid inspektorid kloonkoopiaid B arvuti ja R-i arvuti ning Nexans France'i ühe teise töötaja, D arvuti kõvakettast. Märksõnade otsinguks neis arvutites sisalduvates andmetes kasutasid nad infotehnoloogilist uurimistarkvara, mis töötles neid andmeid 28.–29. jaanuari 2009. aasta öösel.
- 16 Kõnealuse kontrolli teisel päeval, neljapäeval, 29. jaanuaril 2009 uurisid inspektorid B arvuti, D arvuti ja R-i arvuti kõvaketta kloonkoopiaid.
- 17 Kontrolli kolmandal päeval ehk reedel, 30. jaanuaril 2009 oli inspektoritel võimalik uurida kontoris naasnud J-i sülearvutit. Infotehnoloogilise uurimistarkvara rakendamine võimaldas neil saada kätte mitu faili, dokumenti ja e-kirja, mis olid selle arvuti kõvakettalt kustutatud, ning tuvastada, et need dokumendid olid kontrolli jaoks asjakohased. Inspektorid otsustasid teha kloonkoopia sellest kõvakettast. Tõdedes siiski, et neil ei olnud enam piisavalt aega sellise koopia tegemiseks, otsustasid nad teha valitud andmetest koopiaid ja salvestada need elektroonilistele andmekandjatele (edaspidi „andmekandjad“), mis pandi pitseeritud ümbriki ja viidi komisjoni kontoris Brüsselis (Belgia). Tegemist oli J-i sülearvutist leitud kahe e-kirjavahetuse ning R-i arvutist leitud ühe e-kirjavahetusega. J-i arvuti ja tema kontorist leitud andmekandja, mis sisaldas salasõnaga kaitstavaid dokumente, pandi kappi, mille inspektorid pitseerisid.

- 18 Inspektorid naasid Nexans France'i ruumidesse teisipäeval, 3. veebruaril 2009. Nad avasid pitseeritud kapi, milles oli J-i kontorist leitud andmekandja ja tema arvuti. Nad uurisid andmekandjat kohapeal, printisid ja jätsid endale andmekandjalt saadud kaks dokumenti ning andsid andmekandja apellantide esindajatele tagasi. Seejärel tegid nad J-i arvuti kõvakettast kolm kloonkoopiat, mis igaüks salvestati kolmele eraldi andmekandjale. Inspektorid andsid ühe kolmest andmekandjast apellantide esindajatele ja asetaskid ülejäänud kaks pitseeritud ümbrikesse, mille viisid Brüsselisse, olles enne sedastanud asjaolu, et apellandid vaidlustasid selle toiminguga õiguspärasuse. Inspektorid märkisid, et pitseeritud ümbrikud avatakse üksnes komisjoni ruumides apellantide esindajate juuresolekul.
- 19 Pitseeritud ümbrikud, mis sisaldasid inspektorite kaasavõetud andmekandjaid, avati 2. märtsil 2009 apellantide advokaatide juuresolekul komisjoni büroos Brüsselis. Uuriti nendele andmekandjatele salvestatud dokumente ja inspektorid printisid need dokumendid, mida nad pidasid uurimise jaoks asjakohasteks. Nende dokumentide teine paberkoopia ja nimekiri nendest dokumentidest anti apellantide advokaatidele. Asjaomastele andmekandjatele salvestatud kõikide dokumentide analüüs kestis kaheksa tööpäeva ja lõppes 11. märtsil 2009. Büroo, kus dokumente ja andmekandjaid uuriti, pitseeriti apellantide advokaatide juuresolekul iga tööpäeva lõpus ja avati uuesti järgmisel päeval taas nende juuresolekul. Toimingute lõppedes tühistati nende arvutite kõvakettad, millega komisjoni inspektorid olid töötanud.
- 20 Apellandid esitasid hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 7. aprillil 2009 ja mis registreeriti numbriga T-135/09, paludes Üldkohtul eelkõige tühistada kontrolliotsus ja tunnistada õigusvastaseks komisjoni otsus teha koopiad J-i teatavatest arvutifailidest ja arvuti kõvakettast, et neid hiljem oma büroos Brüsselis kontrollida.
- 21 Üldkohus tunnistas 14. novembri 2012. aasta otsusega Nexans France ja Nexans vs. komisjon (T-135/09, EU:T:2012:596) kontrolliotsuse tühistamiseks osas, milles see puudutab muid elektriakaableid kui vee- ja maa-alused kõrgepingekaablid ning nende muude kaablitega seotud materjale; ning jättis ülejäänud osas hagi rahuldamata. Euroopa Kohus jättis 25. juuni 2014. aasta kohtuotsusega Nexans ja Nexans France vs. komisjon (C-37/13 P, EU:C:2014:2030) Üldkohtu otsuse peale apellantide esitatud apellatsioonkaebuse rahuldamata.
- 22 Vaidlusaluse otsuse artiklis 1 tuvastas komisjon, et apellandid ja 24 muud äriühingut osalesid kartellis (edaspidi „kartell“), mis kujutas endast ELTL artikli 101 ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3) artikli 53 ühte ja vältavat rikkumist maa- ja/või veealuste (üli)kõrgepinge elektriakaablite valdkonnas (edaspidi „kõnealune rikkumine“).
- 23 Vaidlustatud otsuses leidis komisjon, et kartellil oli kaks põhikonfiguratsiooni, mis moodustasid ühe terviku, see tähendab:
- konfiguratsioon, mis hõlmas Euroopa ettevõtjaid, keda üldiselt nimetati R-liikmeteks, Jaapani ettevõtjaid, keda nimetati A-liikmeteks, ja Lõuna-Korea ettevõtjaid, keda nimetati K-liikmeteks, ning mis võimaldas saavutada territooriumide ja klientide jagamise eesmärki Euroopa, Jaapani ja Lõuna-Korea tootjate vahel (edaspidi „konfiguratsioon A/R“). Selle jaotuse aluseks oli nn koduterritooriumi kokkulepe, mille kohaselt Jaapani ja Lõuna-Korea tootjad hoidusid konkureerimast Euroopa tootjate koduterritooriumil läbiviidavate projektide pärast ning viimased kohustusid hoiduma tegutsemast Jaapani ja Lõuna-Korea turul. Sellele lisandus projektide jaotamine nn eksporditerritooriumidel, see tähendab ülejäänud maailmas, välja arvatud Ameerika Ühendriigid;
  - konfiguratsioon, mis eeldas territooriumide ja klientide jagamist Euroopa tootjate poolt Euroopa koduterritooriumi projektide või Euroopa tootjatele määratud projektide puhul (edaspidi „Euroopa konfiguratsioon“).

- 24 Vaidlusaluse otsuse kohaselt osales Nexans France kartellis 13. novembrist 2000 kuni 28. jaanuarini 2009. Nexans tunnistati vastutavaks kõnealuse rikkumise eest Nexans France'i emaettevõtjana ajavahemikus 12. juunist 2001 kuni 28. jaanuarini 2009.
- 25 Trahvisumma arvutamiseks kohaldas komisjon määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a ja 2006. aasta suunistes esitatud meetodit.
- 26 Esiteks, mis puudutab nende trahvide põhisummat, siis määras komisjon kindlaks arvesse võetava müügiväärtuse. Seejärel määras ta kindlaks osakaalu müügiväärtusest, mis kajastab kõnealuse rikkumise raskust. Selles osas leidis komisjon, et rikkumine oli oma laadilt üks raskemaid konkurentsipiiranguid, mistõttu oli põhjendatud raskuskoefitsient 15%. Samuti suurendas ta vaidlusaluse otsuse kõikide adressaatide raskuskoefitsienti 2% võrra, arvestades nende kogu turuosa ja kartelli peaaegu ülemaailmset geograafilist ulatust, mis hõlmas muu hulgas kogu Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) territooriumi.
- 27 Komisjon asus muu hulgas seisukohale, et Euroopa ettevõtjate tegevus kahjustas konkurentsi enam kui teiste ettevõtjate tegevus, sest lisaks osalemisele kartellikonfiguratsioonis A/R, jagasid Euroopa ettevõtjad omavahel ära elektrikaablite projektid Euroopa kartellikonfiguratsiooni raames. Sel põhjusel kinnitas ta rikkumise raskusest tuleneva osakaalu müügiväärtusest 19% Euroopa ettevõtjatele ja 17% teistele ettevõtjatele. Nii kindlaks määratud põhisumma oli Nexans France'i puhul 70 670 000 eurot.
- 28 Teiseks, mis puudutab trahvide põhisumma kohandamist, siis ei tuvastanud komisjon apellantide puhul raskendavaid ega kergendavaid asjaolusid.
- 29 Vaidlusaluse otsuse artikli 2 punktide c ja d kohaselt määras komisjon kõigepealt Nexans France'ile trahvi summas 4 903 000 eurot ajavahemiku eest 13. novembrist 2000 kuni 11. juunini 2001 ning seejärel Nexans France'ile solidaarselt Nexansiga trahvi summas 65 767 000 eurot ajavahemiku eest 12. juunist 2001 kuni 28. jaanuarini 2009.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 30 Apellandid esitasid hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 17. juunil 2014 ja milles nad palusid tühistada vaidlusalune otsus neid puudutavas osas ja vähendada neile määratud trahvide summat.
- 31 Apellandid esitasid vaidlusaluse otsuse tühistamise nõude põhjendamiseks Üldkohtus kaks väidet, millest esimese kohaselt on rikutud määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikeid 2–4, kontrolliotsust, kaitseõigusi ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 7 ning teise kohaselt on Nexans France'i kartellis osalemise alguskuupäeva kindlaks määramisel tehtud hindamisviga. Apellantidele määratud trahvide summa vähendamise nõuete põhjendamisel tuginesid nad lisaks komisjoni veale, mis on seotud hagi teise väite raames vaidlustatud kõnealuse rikkumise kestusega, ka eraldi väitele, mille kohaselt on trahvide summa arvutamisel kasutatava raskuskoefitsiendi kindlakstegemisel tehtud ilmne hindamisviga ja rikutud põhjendamiskohustust ning võrdse kohtlemise põhimõtet.
- 32 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Üldkohus selle hagi täies ulatuses rahuldamata.
- 33 Esiteks, mis puudutab komisjoni võetud kontrollimeetmete õigusliku aluse väidetavat puudumist, siis leidis Üldkohus, et vastupidi apellantide väidetele ei tulene määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktide b ja c, et komisjoni õigus teha või saada koopiaid või väljavõtteid kontrollitava ettevõtja raamatupidamis- ja äridokumentidest piirdub nende raamatupidamis- ja äridokumentidega, mida ta oli juba kontrollinud. Pealegi võib niisugune tõlgendus kahjustada määruse artikli 20 lõike 2 punkti b soovitud toimet, kuivõrd teatud juhul võib kontrollitava ettevõtja raamatupidamis- ja äridokumentide kontrolliks olla vajalik enne nendest raamatupidamis- ja äridokumentidest koopiategemine või koopiategemine võib kontrolli lihtsustada, nagu käesolevas asjas. Üldkohus leidis, et kuna J-i arvuti

kõvakettast kloonkoopia ning sellest arvutist ja R-i arvutist leitud e-kirjavahetustest koopiategemine oli osa sellest, et inspektorid rakendasid infotehnoloogilist uurimistarkvara, mille eesmärk oli otsida uurimise jaoks asjakohast teavet, siis kuulus nende koopiategemine komisjonile määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktidega b ja c antud volituste hulka.

- 34 Üldkohus möönis, et erinevalt sellest, mida väidavad apellandid, ei lisanud komisjoni inspektorid R-i arvutist ja J-i arvutist leitud e-kirjavahetuste koopiates ning viimase arvuti kõvaketta kloonkoopia sisalduvaid dokumente otse uurimistoimikusse, ilma et nad oleksid enne kontrollinud nende asjassepuutuvust kõnealuse kontrolli eseme seisukohast.
- 35 Lisaks leidis Üldkohus, et määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkt b ei sätesta, et kontrollitavate ettevõtjate raamatupidamis- ja äridokumentide kontrolli peab tegema üksnes nende ruumides, kui – nagu käesolevas asjas – seda kontrolli ei olnud võimalik esialgu ette nähtud aja jooksul lõpule viia. Sätte kohaselt peab komisjon ettevõtja dokumente oma ruumides läbi vaadates tagama neile ettevõtjale vaid samad tagatised nagu kohapealse kontrolli korral, ja seda käesoleval juhul tehti.
- 36 Teiseks ei rikkunud komisjon ka kontrolliotsuse ulatust, kuna viimane ei välistanud komisjoni võimalust jätkata kõnealust kontrolli oma ruumides Brüsselis, ja kuna apellandid ei väitnud, et selle kontrolli kestus ületas mõistliku aja.
- 37 Kolmandaks leidis Üldkohus, et komisjon ei rikkunud apellantide kaitseõigusi ega määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikeid 3 ja 4 või põhiõiguste harta artiklit 7.
- 38 Neljandaks leidis Üldkohus, et komisjon ei teinud viga, kui ta luges Nexans France'i kõnealuses rikkumises osalemise alguseks 13. novembri 2000.
- 39 Viiendaks, mis puudutab apellantide nõudeid vähendada neile määratud trahvide summat, siis leidis Üldkohus, et apellantide argumentid ei põhjenda selle summa vähendamist. Mis puudutab täpsemalt apellantide argumente, mille kohaselt on asjaolu, et komisjon eristas ühelt poolt Euroopa ettevõtjaid ja teiselt poolt Jaapani ettevõtjaid seoses osakaaluga müügiäärtusest, võtmaks arvesse rikkumise raskust, vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega, siis leidis Üldkohus, et komisjonil oli õigus järeldada, et Euroopa kartellikonfiguratsioonis projektide jagamine Euroopa ettevõtjate poolt oli täiendav asjaolu, mis väärrib karistuse määramist täiendava protsendina rikkumise raskuse alusel.

Poolte nõuded Euroopa Kohtus

- 40 Apellandid paluvad Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
  - saata kohtuasi tagasi Üldkohtusse vaidlusaluse otsuse tühistamise nõude kohta otsuse tegemiseks osas, mis puudutab apellante;
  - vähendada neile määratud trahve summani, mis vastab vähendatud raskuskoefitsiendile, ja
  - mõista nii apellatsioonimenetluse kui ka Üldkohtu menetluse kohtukulud välja komisjonilt.
- 41 Komisjon palub Euroopa Kohtul:
- jätta apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata, kuna see on osaliselt vastuvõetamatu ja igal juhul edutu ja/või täielikult põhjendamatu, ning
  - mõista kohtukulud, sealhulgas Üldkohtu menetluse kulud, välja apellantidelt.

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

- 42 Menetluse suuline osa lõpetati 12. märtsil 2020 pärast kohtujuristi ettepaneku esitamist.
- 43 Euroopa Kohtu kantseleisse 29. mail 2020 saabunud kirjas taotlesid apellandid menetluse suulise osa uuendamist. Nad põhjendavad seda nõuet asjaoluga, et Üldkohus parandas 4. mai 2020. aasta kohtumäärusega vaidlustatud kohtuotsuse ingliskeelse versiooni punkti 156.
- 44 Apellantide sõnul kujutab see parandus endast uut asjaolu, millel on Euroopa Kohtu otsusele nende neljanda väite kohta otsustav mõju.
- 45 Tuleb märkida, et kodukorra artikli 83 kohaselt võib Euroopa Kohus igal ajal, olles ära kuulanud kohtujuristi, uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige siis, kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendile.
- 46 Käesoleval juhul tuleb siiski tõdeda, et vaidlustatud kohtuotsuse punkti 156 parandamine ei ole määrav Euroopa Kohtu hinnangule apellantide neljanda väite kohta.
- 47 Eeltoodut arvestades leiab Euroopa Kohus, olles ära kuulanud kohtujuristi, et menetluse suulise osa uuendamiseks ei ole alust.

Apellatsioonkaebus

- 48 Apellatsioonkaebuse põhjenduseks tuginevad apellandid viiele väitele. Kolm esimest väidet puudutavad seda, et Üldkohus lükkas tagasi nende argumendid kõnealuse kontrolli läbiviimise kohta ja kaks viimast puudutavad Üldkohtu otsust neile vaidlusaluses otsuses määratud trahvi arvutamise kohta. Täpsemalt on neljanda väite kohaselt rikutud õigusnormi seoses järeldustega, mis tuleb teha kõnealuse rikkumise mõju väidetava puudumise tõttu. Viies väide käsitleb ilmset hindamisviga ja põhjenduse puudumist seoses Euroopa kartellikonfiguratsiooni puhul kohaldatud raskuskoefitsiendi suurendamisega 2% võrra.

Esimene väide

Poolte argumendid

- 49 Esimeses väites leiavad apellandid, et vaidlustatud kohtuotsuses on määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktide b ja c tõlgendamisel rikutud õigusnormi, kuna selles kinnitatakse, et komisjonil oli õigus teha kõvakettast ja e-kirjavahetustest kloonkoopiaid, ilma et ta oleks neid dokumente enne põhjalikult analüüsinud. See väide puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 53–56 ja 97.
- 50 Esiteks võib kopeerida ainult neid raamatupidamis- ja muid dokumente, mida inspektor on enne selle määruse artikli 20 lõike 2 punkti b alusel kontrollinud. Miski ei takista komisjonil piirduda nende dokumentide ja toimikute kopeerimisega, mis tunduvad talle uurimise jaoks asjakohased, selle asemel, et teha kõvakettast terviklikku koopiat.
- 51 Teiseks näeb määruse nr 1/2003 artikli 20 lõige 2 ette selles sättes kirjeldatud eri etappide teatava kronoloogia. Kõigepealt sisenevad komisjoni inspektorid asjaomase ettevõtja ruumidesse. Seejärel kontrollivad nad raamatupidamis- ja muid dokumente, mis tunduvad neile uurimise jaoks asjakohased. Lõpuks võivad nad teha nendest dokumentidest koopiaid. Selle protsessi raames tehtav kontroll on oluline, kuna see võimaldab komisjoni inspektoritel selles etapis kontrollida, kas dokumendid võivad olla uurimise jaoks olulised. Andmeid massiliselt kopeerides, ilma et ükski komisjoni inspektoritest oleks neid enne hinnanud, võib komisjon ka kopeerida dokumente, mis on hõlmatud advokaadi ja tema kliendi teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitse põhimõttega.

- 52 Kolmandaks tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et komisjoni kontrollivolitusi tuleb tõlgendada kitsalt, kuna need riivavad kontrollitava ettevõtja omandiõigust.
- 53 Komisjon väidab, et esimene väide on vastuvõetamatu, kuna sellega soovitakse, et Euroopa Kohus vaataks uuesti läbi argumentid, mille apellandid on Üldkohtule esitanud, välja arvatud üks argument. Apellantide täiendav argument, mille kohaselt võib komisjoni lähenemine käesolevas asjas tuua kaasa selle, et komisjon teeb koopiaid dokumentidest, mis on hõlmatud advokaadi ja tema kliendi teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitse põhimõttega, on vastuvõetamatu, kuna seda ei esitatud esimeses kohtuastmes. Teise võimalusena väidab komisjon, et see väide on edutu, kuna see põhineb vaidlustatud kohtuotsuse osalisel lugemisel, mis ei võta arvesse selle kohtuotsuse punktides 52, 58 ja 59 esitatud Üldkohtu peamisi järeldusi või on põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 54 Mis puudutab esimese väite vastuvõetavust, siis tuleb märkida, et selle väitega vaidlustavad apellandid tõlgenduse, mille Üldkohus andis määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktidele b ja c. Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kui apellant vaidlustab selle, kuidas Üldkohus tõlgendas või kohaldas liidu õigust, võib esimeses kohtuastmes analüüsitud õigusküsimusi apellatsioonimenetluses uuesti arutada. Nimelt, kui apellandil ei oleks võimalik oma apellatsioonkaebuses tugineda Üldkohtus juba esitatud väidetele ja argumentidele, kaotaks apellatsioonimenetlus osaliselt oma mõtte (16. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, punkt 15 ja seal viidatud kohtupraktika). Järelikult on esimene väide vastuvõetav.
- 55 Mis puudutab apellantide argumenti advokaadi ja tema kliendi teabevahetuse konfidentsiaalsuse kaitse põhimõtte kohta, tuleb märkida, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et argument on vastuvõetav, kui sellega täiendatakse varem hagemenetluse algatusdokumendis esitatud argumenti ja on sellega tihedalt seotud (vt selle kohta 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Roca Sanitario *vs.* komisjon, C-636/13 P, EU:C:2017:56, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika). Käesoleval juhul on see nii, kuna tegemist on kaalutlusega, mille apellandid on esitanud oma argumendi toetuseks, mille kohaselt võib komisjon teha koopiaid üksnes raamatupidamis- ja muudest dokumentidest, mida ta on juba kontrollinud.
- 56 Sisu osas tuleb kõigepealt märkida, et apellandid ei vaidle vastu Üldkohtu järeldustele, mis on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 52, 58 ja 59. Nende järelduste kohaselt kujutab esiteks arvuti kõvakettast kloonkoopia ja elektroonilisele andmekandjale salvestatud andmetest koopia tegemine komisjoni infotehnoloogilise uurimistarkvara kasutamise raames endast sisuliselt vaheetappi, mille eesmärk on võimaldada inspektoritel otsida kontrolli jaoks asjakohaseid dokumente. Teiseks nähtub nendest järeldustest, et komisjon ei lisanud käesolevas asjas otse uurimistoimikusse dokumente, mida sisaldasid R-i arvutist ja J-i arvutist leitud e-kirjavahetuste koopiaid ning viimase arvuti kõvaketta kloonkoopia, ilma et ta oleks enne kontrollinud nende asjakohasust kõnealuse kontrolli eseme seisukohast. Asjaolu, et apellandid ei vaidlustanud neid Üldkohtu järeldusi, ei tähenda siiski vastupidi komisjoni väidetule, et esimene väide on edutu. Nimelt ei piisa nendest järeldustest iseenesest, et tõendada, et komisjonil oli pädevus selliseid koopiaid teha.
- 57 Seega tuleb uurida, kas Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et selline õigus tuleneb määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktidest b või c.
- 58 Sellega seoses tuleb märkida, et nii määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti c sõnastusest kui ka selle kontekstist tuleneb, et lubades selle sättega komisjonil „teha või saada mis tahes kujul koopiaid või väljavõtteid“ raamatupidamis- ja muudest äridokumentidest, mis on nimetatud selle määruse artikli 20 lõike 2 punktis b, pidas liidu seadusandja silmas tõendeid, mida komisjonil on õigus hankida, et need toimikusse lisada ja neid vajaduse korral kasutada ka menetluse raames, mille eesmärk on karistada liidu konkurentsioiguse rikkumisi. Seega peab tegemist olema kontrolli esemega hõlmatud dokumentidega, mis eeldab, et komisjon on enne kontrollinud, kas see on nii.

- 59 Sellest järeldub, et Üldkohus ei saanud määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktile c tuginedes otsustada, et komisjonil oli õigus teha R-i arvutist ja J-i arvutist leitud e-kirjavahetustest koopiaid ning viimase arvuti kõvaketta kloonkoopiat.
- 60 Määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkt b, millele Üldkohus samuti viitab ja mis lubab komisjonil kontrollida kontrollitava ettevõtja või ettevõtjate ühenduse raamatupidamis- ja muid äridokumente olenemata nende andmekandjast, annab siiski õigusliku aluse teha selliseid koopiaid.
- 61 Nimelt tuleb kõigepealt märkida, et piirdudes selles osas komisjonile loa andmisega niisugust kontrolli teha, täpsustamata üksikasjalikumalt komisjonile selliselt antud pädevust, on liidu seadusandja andnud sellele institutsioonile teatava kaalutlusruumi tehtava kontrolli konkreetsete üksikasjade osas.
- 62 Komisjon võib seega olenevalt asjaoludest otsustada kontrollida kontrollitava ettevõtja elektroonilisel andmekandjal olevaid andmeid nende andmete koopia, mitte originaali põhjal. Nimelt, nii juhul, kui ta analüüsib originaalandmeid, kui ka juhul, kui ta analüüsib nende andmete koopiaid, on tegemist samade, komisjon kontrollitavate andmetega. Neil asjaoludel on asjakohatu apellantide argument, et selliste koopiate tegemise võimalust ei ole määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktis b sõnaselgelt mainitud.
- 63 Seega, vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, siis komisjoni õigus teha koopiaid e-kirjavahetustest ja kloonkoopia arvuti kõvakettast kui nendes e-kirjavahetustes ja andmekandjal olevate andmete uurimise vaheetapp ei ole komisjonile antud täiendav õigus, vaid – nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 56 õigesti leidis – kuulub kontrollipädevuse hulka, mille määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkt b sellele institutsioonile annab.
- 64 Teiseks, kuigi Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et komisjonile antud kontrollivolitused on konkurentsi valdkonnas täpselt piiritletud (vt selle kohta 18. juuni 2015. aasta kohtuotsus *Deutsche Bahn jt vs. komisjon*, C-583/13 P, EU:C:2015:404, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika), ei tähenda see – nagu kohtujurist sisuliselt märkis oma ettepaneku punktides 61 ja 62 –, et sätteid, mis annavad sellele institutsioonile kontrollivolitused, tuleks tõlgendada kitsalt, isegi kui sellega seoses tuleb tagada, et need volitused ei rikuks asjaomaste ettevõtjate õigusi. Need õigused on aga tagatud siis, kui – nagu käesolevas asjas – komisjon küll ilma eelneva hindamiseta, kuid seejärel asjaomase ettevõtja kaitseõigusi rangelt järgides kontrollib, kas need andmed on kontrolli eseme jaoks olulised, enne kui ta lisab toimikusse selles osas asjasse puutuvaks peetavad dokumendid ja kustutab muud kopeeritud andmed.
- 65 Järelikult ei mõjuta komisjoni õigus teha sellised koopiaid ei määruises nr 1/2003 ette nähtud menetluslikke tagatisi ega kontrollitava ettevõtja muid õigusi tingimusel, et pärast uurimise lõpetamist lisab komisjon toimikusse üksnes dokumendid, mis on kontrolli eseme seisukohast asjakohased. Nagu Üldkohus tuvastas, oli see käesolevas asjas nii.
- 66 Kolmandaks, nagu nähtub Üldkohtu tuvastatud faktilistest asjaoludest vaidlustatud kohtuotsuse punktis 52, kasutab komisjon infotehnoloogilist uurimistarkvara, mis nõuab eelnevat „indekseerimise“ etappi, mis võtab üldjuhul märkimisväärse aja. Sama kehtib ka selle andmetöötluse protsessi järgmise etapi kohta, mille käigus komisjon neid andmeid uurib, nagu nähtub ka käesoleva kohtuasja asjaoludest. Seega ei ole mitte ainult komisjoni, vaid ka asjaomase ettevõtja huvides see, et see institutsioon tugineb oma kontrolli tegemisel nende andmete koopiale, võimaldades ettevõtjal kohe pärast selle koopia tegemist jätkata algandmete ja andmekandjate kasutamist, millel need asuvad, ja seega vähendada sekkumist selle ettevõtja tegevusse, mille põhjustas komisjoni tehtud kontroll.
- 67 Neil asjaoludel tuleb tagasi lükata apellantide argumendid, mis tuginevad määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti c sõnastusele ja selle määruse artikli 20 lõike 2 üldisele ülesehitusele.
- 68 Seega tuleb esimene väide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Teine ja kolmas väide

Poolte argumendid

- 69 Teises väites, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 60–64, väidavad apellandid, et selles on määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 tõlgendamisel rikutud õigusnormi, kuna see kinnitab, et komisjonil oli õigus jätkata kõnealust kontrolli oma ruumides Brüsselis. Apellantide sõnul tuleneb selle sätte grammatilisest ja kontekstipõhisest tõlgendusest, et see ei anna komisjonile õigust teha kontrolle oma ruumides ning et need tuleb läbi viia asjaomase ettevõtja või ettevõtjate ühenduse ruumides.
- 70 Esiteks nähtub määruse nr 1/2003 artikli 20 lõikest 1 selgelt, et tegemist on kontrollidega „ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste“ juures. Selle määruse artikli 20 lõige 2 täpsustab seda, millised volitused on komisjoni inspektoritele nende kontrollide korraldamiseks antud, sealhulgas õigus siseneda „ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste“ kõikidesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse vastavalt sama määruse artikli 20 lõike 2 punktile a. Muud volitused, nimelt kontrollida raamatupidamis- ja muid dokumente, teha dokumentidest koopia, pitseerida ruume, raamatupidamis- või muid dokumente, küsitleda ettevõtja töötajaid, on selle kontrolli lahutamatu osa ja neid tuleb seega teha selle kontrollitava ettevõtja ruumides.
- 71 Teiseks, kui määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti b tuleks tõlgendada nii, et selle sätte alusel tehtava kontrolli koht ei ole nii piiritletud, siis oleks komisjonil selle määruse artikli 20 lõike 2 punkti e alusel samuti õigus küsitleda asjaomase ettevõtja esindajaid mujal kui ettevõtja ruumides või vastavalt määruse artikli 20 lõike 2 punktidele b või c kontrollida ja kopeerida selliste kolmandate isikute, nagu kaugandmete salvestusteenuse pakkujad, valduses olevaid dokumente, isegi ilma ettevõtja ruumidesse sisenemata. Siiski on ilmne, et määrust nr 1/2003 vastu võttes ei kavatsenud liidu seadusandja anda komisjonile nii ulatuslikke kontrollivolitusi. Sellist kitsendavat tõlgendust kinnitab selle määruse artikkel 21, mille kohaselt on muude ruumide kontrollimiseks vaja eraldi otsust. Kui määruse nr 1/2003 artikkel 20 võimaldaks kontrollida raamatupidamis- ja muid dokumente väljaspool ettevõtja ruume, ei oleks selle määruse artikli 21 lõikest 4 mingit kasu.
- 72 Kolmandaks ei ole võimalik asuda seisukohale, et määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkt b lubab kaudselt komisjonil kontrollida dokumente väljaspool asjaomase ettevõtja ruume, kuna selline pädevus ei ole hädavajalik selleks, et komisjon saaks tõhusalt täita oma ülesandeid määruse nr 1/2003 alusel, ning kuna vastasel juhul ei oleks ruumide kontrollimine siiski võimatu ega isegi märgatavalt raskem. Käesolevas asjas oleksid inspektorid võinud pikendada kõnealuse kontrolli kestust mõne päeva võrra, et uurida kõiki dokumente kohapeal ja võtta kaasa vaid need, mis on asjakohased. Kõige enam tugines Üldkohus selles osas mugavuse ja administratiivse otstarbekuse kaalutlustele.
- 73 Neljandaks ei ole ilmsetel tagatistel, mida Üldkohus võttis arvesse seoses menetluse käiguga Brüsselis, mingit seost küsimusega, kas komisjonil oli volitus jätkata kõnealust kontrolli oma ruumides.
- 74 Kolmanda väitega, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 67 ja 72, heidavad apellandid Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist kontrolliotsuse geograafilise ulatuse osas. Grammatilise ja kontekstipõhise tõlgenduse kohaselt kehtestab selles otsuses sisalduv viide apellantide kontrollivatele kohtadele ilmselgelt piirangu selle otsuse alusel lubatud kontrollidele. Sellest tuleneb, et käesolevas asjas oleks komisjoni otsus teha kontroll muudes kohtades kui asjaomase ettevõtja ruumid tulnud teha määruse nr 1/2003 artikli 21 alusel ja selleks oleks pidanud olema kohtu luba.
- 75 Komisjoni vaidleb nendele argumentidele vastu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 76 Teises ja kolmandas väites, mida tuleb analüüsida koos, väidavad apellandid sisuliselt, et Üldkohus rikkus õigusnormi, leides, et komisjon jätkas õiguspäraselt kõnealust kontrolli oma ruumides Brüsselis.
- 77 Sellega seoses tuleb märkida, et nii määruse nr 1/2003 artikli 20 sõnastusest kui ka ülesehitusest tuleneb, et kontroll peab algama ja peaks põhimõtteliselt jätkuma „ettevõtjate[s] ja ettevõtjate ühenduste[s]“, nagu on sätestatud selle määruse artikli 20 lõikes 1, ning et just sel põhjusel lubab nimetatud määruse artikli 20 lõike 2 punkt a esiteks komisjonil „siseneda [viimaste] kõikidesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse“, ning teiseks kohustab sama määruse artikli 20 lõige 3 komisjoni aegsasti enne kontrollimist teatama sellest konkurentsiasutusele selles liikmesriigis, „mille territooriumil kontrollimine läbi viiakse“. Samal põhjusel kohustas kontrolliotsus käesolevas asjas apellante alluma kontrollimisele „kõigis neis ruumides, mida [nad ise] kontrollivad“.
- 78 Siiski, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 60 õigesti märkis, ei sätesta määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkt b, nagu väidavad apellandid, et kontrollitavate ettevõtjate raamatupidamis- ja muid äridokumente kontrollitakse igal juhul ainult nende ruumides.
- 79 Sama kehtib kontrolliotsuse kohta, milles on ette nähtud, et kõnealune kontroll võib toimuda kõigis kohtades, mida apellandid kontrollivad.
- 80 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 76 sisuliselt märkis, ei kujuta niisuguse kontrolli jätkamine komisjoni ruumides iseenesest ja kontrollitavate ettevõtjate endi ruumides läbi viidud kontrolliga võrreldes viimaste õiguste täiendavat rikkumist, mis nõuaks, et selline võimalus oleks komisjoni jaoks sõnaselgelt ette nähtud, ilma et seda saaks kaudselt tuletada komisjonile määruse nr 1/2003 artikli 20 lõigetega 1 ja 2 antud volitustest. Asjaolu, et teatud juhtudel ei ole komisjoni ruumides kontrolli jätkamise võimalus hädavajalik, et komisjon saaks kontrolli teha, ei tähenda, et selline võimalus oleks igal juhul välistatud.
- 81 Õiguspärasel põhjustel võib komisjon ka asjaomaste ettevõtjate huvides otsustada jätkata asjaomasel ettevõtjas kogutud andmete kontrollimist oma ruumides Brüsselis. Sellega seoses tuleb märkida, et nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 66, võib elektrooniliste andmete töötlemiseks vajalik aeg olla märkimisväärne. Kui aga kohustada komisjoni neid andmeid töötleva üksnes kontrollitava ettevõtja ruumides, siis kui tegemist on eriti mahukate andmetega, võib see kaasa tuua selle, et inspektorid viibivad selle ettevõtja asukohas oluliselt kauem, mis võib kahjustada kontrolli tõhusust ja suurendada tarbetult selle ettevõtja tegevusse sekkumist kontrolli tõttu.
- 82 Lisaks tuleb märkida, et nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 61, ei heida apellandid komisjonile ette, et komisjon tegutses J-i arvuti kõvakettast kloonkoopia ning sellest arvutist ja R-i arvutist leitud e-kirjavahetuste koopiade kontrollimisel komisjoni ruumides Brüsselis teistmoodi, kui ta oleks tegutsenud siis, kui see kontroll oleks toimunud apellantide ruumides. Nimelt ei vaidle apellandid vastu sellele, et kontroll, mille komisjon tegi oma ruumides Brüsselis, toimus rangelt nende kaitseõigusi järgides, kuna komisjon tagas kogu kõnealuse kontrolli ajal asjaomaste andmete kaitse ning lisan toimikuisse üksnes dokumendid, mille kohta ta oli enne kindlaks teinud, et need olid selle kontrolli jaoks asjakohased.
- 83 Määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti b tõlgendust, mille kohaselt võib komisjon vajaduse korral jätkata oma ruumides Brüsselis kontrolli, mida ta õiguspäraselt alustas kontrollitava ettevõtja või ettevõtjate ühenduse ruumides, ei sea kahtluse alla apellantide argument, mille kohaselt tähendaks selline tõlgendus, et selle määruse artikli 20 lõike 2 punktis e ette nähtud pädevust küsitleda asjaomase ettevõtja esindajaid võib komisjon teostada ka mujal kui selle ettevõtja ruumides. Tuleb märkida, et käesolev kohtuvaidlus puudutab küsimust, kas komisjon pani toime rikkumise, kui ta

jätkas määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti b alusel kontrolli ettevõtja raamatupidamis- ja muude äridokumentide üle oma ruumides Brüsselis, ning mitte selle määruse artikli 20 lõike 2 punktis e sätestatud komisjoni õiguste kasutamist.

- 84 Samuti tuleb tagasi lükata apellantide argument, mille kohaselt annab määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti b selline tõlgendus komisjonile võimaluse kontrollida ja kopeerida kolmandate isikute valduses olevaid dokumente, mis asuvad väljaspool kontrollitava ettevõtja ruume. Komisjoni võimalus jätkata oma ruumides Brüsselis kontrolli, mida ta alustas kontrollitava ettevõtja ruumides, ei mõjuta kuidagi küsimust, kas sellel institutsioonil on määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti b alusel õigus kontrollida ja kopeerida kolmandate isikute valduses olevaid dokumente. Sellega seoses tuleb märkida, et asjaolu, et komisjon jätkab kontrolli oma ruumides, tähendab, et tegemist on ühe ja sama kontrolliga, mis on algatatud sellise ettevõtja ruumides, mitte aga uue kontrolliga kolmanda isiku juures.
- 85 Käesoleva kohtuotsuse punktis 83 esitatud määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti b tõlgendust ei sea kahtluse alla ka apellantide argument, mille kohaselt juhul, kui määruse nr 1/2003 artiklist 20 tuleneks, et institutsioonil on õigus kontrollida dokumente väljaspool selle ettevõtja ruume, kaotaks oma mõtte selle määruse nr 1/2003 artikli 21 lõige 4, mis viitab kontrollitava ettevõtja ruumidest erinevate ruumide kontrollimise osas määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punktides a–c sätestatud komisjoni volitustele. Nii puudutab määruse nr 1/2003 artikkel 21 selle määruse artiklis 20 silmas peetud olukorrast täiesti erinevat olukorda, nimelt komisjoni võimalust teostada kontrolle muudes ruumides kui asjaomase ettevõtja äriruumid, nagu ettevõtja töötajate elukoht või transpordivahendid, kui esineb mõistlik kahtlus, et seal hoitakse raamatupidamis- ja muid äridokumente ning kontrolli sisuga seotud dokumente, mis võivad olla asjakohased ELTL artikli 101 või 102 raske rikkumise tõendamiseks.
- 86 Mis puudutab apellantide argumenti, et komisjonile konkurentsi valdkonnas antud kontrollivolitused on väga piiritletud, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 64, siis see ei tähenda siiski, et neid volitusi tuleb tõlgendada kitsalt, mis võib teatud asjaoludel kahjustada nende volituste tegelikku kasutamist ja jätta määruse nr 1/2003 artikli 20 sätted seega ilma nende soovitud toimest.
- 87 Siiski tuleb täpsustada, nagu seda tegi kohtujurist oma ettepaneku punktides 67 ja 78, et komisjon võib määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti b alusel kasutada võimalust jätkata oma kontrolli kontrollitava ettevõtja raamatupidamis- ja muude äridokumentide üle oma ruumides Brüsselis üksnes siis, kui ta võib õiguspäraselt asuda seisukohale, et on õigustatud seda tegema kontrolli tõhususe huvides või asjaomase ettevõtja tegevusse ülemäärase sekkumise vältimiseks.
- 88 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 14–19 esitatud Üldkohtu tuvastatud asjaolude ülevaatest, viibisid komisjoni inspektorid käesolevas asjas Nexans France'i ruumides kokku neli päeva: 28.–30. jaanuaril 2009 ja seejärel 3. veebruaril 2009. Nad tegid teatud andmetest koopiaid ja salvestasid need andmekandjatele, mis pandi pitseeritud ümbriki ja viidi komisjoni kontorisse Brüsselis. Seejärel kestis kõigi Brüsselisse viidud andmekandjatele salvestatud andmete uurimine Nexansi esindajate juuresolekul kaheksa tööpäeva, 2.–11. märtsini 2009, mis tähendab, et ajal, mil komisjon otsustas jätkata kõnealust kontrolli oma ruumides Brüsselis, oli jäänud analüüsida eriti suur digitaalsete andmete hulk.
- 89 Neil asjaoludel tuleb järeldada, et komisjon ei rikkunud õigusnormi, otsustades jätkata kõnealust kontrolli oma ruumides Brüsselis. Nimelt, arvestades Üldkohtu tuvastatud faktilisi asjaolusid, võis komisjon õiguspäraselt järeldada, et kontrolli jätkamine tema ruumides Brüsselis oli põhjendatud, vältides Nexansi ruumides inspektorite viibimise kestuse pikendamist kontrolli tõhususe huvides ja selle ettevõtja tegevusse ülemäärase sekkumise vältimiseks.

- 90 Nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktist 80, sõltub komisjoni võimalus jätkata määruse nr 1/2003 artikli 20 lõike 2 punkti b alusel kontrolli ettevõtja raamatupidamis- ja muude äridokumentide üle oma ruumides Brüsselis lõpuks sellest, kui tuvastatakse, et selline jätkamine ei too kaasa kaitseõiguste rikkumist ega kujuta endast asjaomaste ettevõtjate õiguste täiendavat kahjustamist, võrreldes sellega, mis kaasneb kontrolli läbiviimisega nende ettevõtjate ruumides. Selline kahjustamine tuleb aga tuvastada, kui kontrolli jätkamine komisjoni ruumides Brüsselis toob kontrollitavale ettevõtjale kaasa üksnes sellest jätkamisest tekkivad lisakulud. Sellest tuleneb, et kui viimasega tekivad sellised lisakulud, võib komisjon seal jätkata üksnes tingimusel, et ta nõustub need kulud hüvitama, kui asjaomane ettevõtja esitab komisjonile vastava nõuetekohaselt põhjendatud taotluse.
- 91 Eespool esitatut arvestades tuleb teine ja kolmas väide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Neljas väide

Poolte argumentid

- 92 Neljandas väites, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 156 ja 157, väidavad apellandid, et Üldkohus rikkus õigusnormi seoses järeldustega, mis tuleb teha kõnealuse rikkumise mõju puudumisest. Apellandid väidavad, et hagiavalduses selgitasid nad üksikasjalikult, miks nad leidsid, et see rikkumine ei mõjutanud enamikku kõnealuse rikkumisega hõlmatud müükidest. Kuigi Üldkohus ei vaidlustanud neid selgitusi, keeldus ta järeldamast, et mõju puudumine oli kõnealuse rikkumise raskuskoefitsiendi kindlaksmääramisel otsustav tegur, ning seda üksnes põhjusel, et 2006. aasta suuniste punkt 22 ei nõua, et komisjon võtaks arvesse rikkumise tegelikku mõju turule. Üldkohus ei ole aga oma täieliku pädevuse teostamisel seotud suunistega, vaid ta peab kõiki juhtumi asjaolusid arvesse võttes ise hinnangu andma. Üldkohtu sellekohane otsus sisaldab seega viga, kuna Üldkohus keeldus oma täieliku pädevuse kasutamisest, et hinnata ELTL artikli 261 ja määruse nr 1/2003 artikli 31 alusel komisjoni määratud trahvi suurust.
- 93 Oma repliigis väidavad apellandid, et Euroopa Kohtu arutluskäik 26. septembri 2018. aasta kohtuotsuses Infineon Technologies vs. komisjon (C-99/17 P, EU:C:2018:773), mille alusel ta tühistas kõnealuses asjas apellatsioonkaebuse aluseks olnud kohtuotsuse, on ülekantav käesolevale kohtuasjale.
- 94 Komisjon ei nõustu nende argumentidega.

Euroopa Kohtu hinnang

- 95 Esiteks tuleb märkida, et Üldkohus on ainsana pädev kontrollima, kuidas komisjon on igal üksikjuhtumil hinnanud ebaseadusliku tegevuse raskust. Apellatsioonimenetluses on Euroopa Kohtu kontrolli eesmärk ühelt poolt analüüsida, mil määral võttis Üldkohus õiguslikult korrektselt arvesse kõiki olulisi tegureid teatud tegevuse raskuse hindamisel ELTL artikli 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 seisukohast, ning teiselt poolt kontrollida, kas Üldkohus vastas õiguslikult piisavalt kõigile argumentidele, millega põhjendati trahvi tühistamise või vähendamise nõuet (17. detsembri 1998. aasta kohtuotsus Baustahlgewebe vs. komisjon, C-185/95 P, EU:C:1998:608, punkt 128, ja 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies vs. komisjon, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punkt 192).
- 96 Teiseks nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et täielik pädevus, mis on ELTL artikli 261 kohaselt määruse nr 1/2003 artikliga 31 liidu kohtule antud, annab kohtule õiguse lisaks pelgale karistuse seaduslikkuse kontrollile asendada komisjoni hinnang enda omaga ja seega määratud trahv või karistusmaks tühistada, seda vähendada või suurendada (26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies vs. komisjon, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punkt 193 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 97 Kolmandaks, kuigi täieliku pädevuse teostamine ei ole küll samaväärne omal algatusel kontrollimisega ja menetlus on võistlev, peab liidu kohus ELTL artiklites 261 ja 263 ette nähtud pädevuse teostamisel analüüsima iga õiguslikku või faktilist argumenti, millega soovitakse tõendada, et trahvisumma ei vasta rikkumise raskusele ja kestusele (vt selle kohta 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus *Infineon Technologies vs. komisjon*, C-99/17 P, EU:C:2018:773, punktid 194 ja 195 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 98 Vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, nähtub vaidlustatud kohtuotsusest siiski, et Üldkohus täitis selle kohustuse.
- 99 On tõsi, et Üldkohus ei leidnud sõnaselgelt, et apellantide argumendid kõnealuse rikkumise mõju väidetava puudumise kohta ei saanud viia selleni, et ta saaks oma täieliku pädevuse raames vähendada neile vaidlusaluses otsuses määratud trahve. Mis puudutab liidu kohtule seadusandja poolt sõnaselgelt antud pädevuse teostamist, siis on oluline, et Euroopa Kohus saaks apellatsioonimenetluses, kus pool vaidlustab sellise pädevuse teostamise, kontrollida, et Üldkohus on seda pädevust käesoleva kohtuotsuse punktis 96 märgitud kohtupraktika kohaselt tegelikult teostanud.
- 100 Vaidlustatud kohtuotsusest nähtub siiski kaudselt, kuid kindlalt, et Üldkohus teostas oma täielikku pädevust ja jõudis käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis viidatud järeldusele.
- 101 Sellega seoses tuleb märkida, et Euroopa Kohtu apellatsioonimenetluste osas väljakujunenud praktika kohaselt võib Üldkohtu otsuse põhjendus olla tuletatav, kui see võimaldab huvitatud isikul mõista põhjendusi, millele Üldkohus tugineb ning kui Euroopa Kohtul on piisavalt teavet kohtuliku kontrolli tegemiseks (vt selle kohta 14. septembri 2016. aasta kohtuotsus *Trafilerie Meridionali vs. komisjon*, C-519/15 P, EU:C:2016:682, punkt 41, ja 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus *Villeroy & Boch Austria vs. komisjon*, C-626/13 P, EU:C:2017:54, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 102 Käesolevas asjas analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 138–188 apellantide erinevaid nõudeid vähendada neile vaidlusaluses otsuses määratud trahvide summat. Üldkohus märkis juba selle kohtuotsuse punktis 138 analüüsi alustamisest alates, et seaduslikkuse kontrolli, mis tal selles valdkonnas on, täiendab täielik pädevus, mis on liidu kohtule antud ELTL artikli 261 kohaselt määruse nr 1/2003 artikliga 31.
- 103 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et seda analüüsi tehes võttis Üldkohus vaidlusaluse otsuse õiguspärasuse kontrollimisel arvesse oma täielikku pädevust.
- 104 Mis puudutab apellantide argumente kõnealuse rikkumise mõju väidetava puudumise kohta, mida analüüsitakse vaidlustatud kohtuotsuse punktides 156 ja 157, siis vastab tõele, et selle kohtuotsuse punktis 156 märkis Üldkohus, et 2006. aasta suuniste punkti 22 sõnastuse kohaselt ei pea komisjon trahvi arvutamisel rikkumise raskust hinnates tingimata arvesse võtma rikkumise tegelikku mõju turule või mõju puudumist kui raskendavat või kergendavat asjaolu. See kaalutus võib jätta mulje, et Üldkohus piirdus selles osas üksnes oma ülesandega kontrollida vaidlusaluse otsuse õiguspärasust eelkõige 2006. aasta suuniste alusel. Kuigi need käitumisreeglid on siduvad komisjonile endale, kuna ta on piiranud oma kaalutusõigust (28. juuni 2005. aasta kohtuotsus *Dansk Rørindustri jt vs. komisjon*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 211), ei kohaldu 2006. aasta suunised siiski liidu kohtule, eelkõige tema täieliku pädevuse teostamisel käesoleva kohtuotsuse punktis 96 (vt selle kohta 8. detsembri 2011. aasta kohtuotsus *KME Germany jt vs. komisjon*, C-389/10 P, EU:C:2011:810, punktid 102 ja 103), isegi kui ta võib õiguspäraselt otsustada sellest juhinduda (vt selle kohta 26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus *Aloys F. Dornbracht vs. komisjon*, C-604/13 P, EU:C:2017:45, punkt 75).
- 105 Siiski tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse samas punktis jätkas Üldkohus oma arutluskäiku, leides, et piisab sellest, kui arvesse võetava osakaalu tase müügiväärtusest, mille komisjon on kindlaks määranud, on põhjendatud muude asjaoludega, mis võivad mõjutada rikkumise raskuse

kindlaksmääramist 2006. aasta suuniste punkti 22 alusel, nagu rikkumise laad, kõikide asjaomaste poolte turuosa kokku ja rikkumise geograafiline ulatus. Nagu Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 145, tugines komisjon käesolevas asjas just nendele asjaoludele, et määrata kõnealuse rikkumise raskus.

- 106 Viidates selles kontekstis nendele asjaoludele, otsustas Üldkohus seega oma täielikku pädevust teostades kaudselt, kuid tingimata, et kõnealuse rikkumise mõju väidetav puudumine ei saanud nende muude asjaolude tõttu viia apellantidele vaidlusaluses otsuses määratud trahvide vähendamiseni. Lisaks tuleneb sellest, et just sel põhjusel järeltas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 157, et väidetavat mõju puudumist käsitlevad argumendid tuleb tagasi lükata.
- 107 Tuleb lisada, et vaidlustatud kohtuotsuse selline tõlgendus tuleneb nii selle kohtuotsuse punkti 156 esialgset versiooni kui ka 4. mai 2020. aasta parandamismäärusest tulenevat versiooni arvesse võttes.
- 108 Käesolev juhtum erineb sellest, mida käsitleti kohtuasjas, milles tehti 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Infineon Technologies vs. komisjon (C-99/17 P, EU:C:2018:773), kus Üldkohus oli jätnud andmata mis tahes vastuse apellandi argumendile, mis puudutas tema täieliku pädevuse teostamist.
- 109 Asjaolu, et Üldkohus ei jätnud käesolevas asjas oma täielikku pädevust arvesse võtmata, kinnitab muu hulgas asjaolu, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 188 jõudis ta järeldusele, et apellantide nõue vähendada neile määratud trahve tuleb jätta rahuldamata esiteks seetõttu, et nende poolt selle nõude põhjendamiseks esitatud väited ja argumendid lükati tagasi, ja teiseks seetõttu, et käesolevas asjas ei ole nende trahvide summa vähendamist õigustavaid asjaolusid.
- 110 Seega tuleb neljas väide põhjendamatus tõttu tagasi lükata.

Viies väide

Poolte argumendid

- 111 Viiendas väites, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 180–184, väidavad apellandid, et Üldkohtu kaalutluses, mille kohaselt oli komisjonil selle tõttu, et apellandid osalesid Euroopa kartellikonfiguratsioonis, õigus suurendada raskuskoefitsienti 2% võrra, mida kasutati neile määratud trahvide summa arvutamiseks, on tehtud ilmne hindamisviga ja selles puudub põhjendus selle kohta, mil määral võis Euroopa konfiguratsioon täiendavalt kahjustada konkurentsi EMPs. Apellantide sõnul ei saa Üldkohus piirduda järeldusega, et ei ole mingit kahtlust, et Euroopa konfiguratsioon tugevdas konkurentsi kahjustamist, seda enam, et kartellikonfiguratsioon A/R oli tervikuna täide viidud. Lisaks mõõnsid komisjon ja Üldkohus, et apellandid esitasid tõendeid, millest nähtus, et kogu Euroopa müük Euroopa klientidele ei olnud mõjutatud.
- 112 Komisjoni sõnul on see väide põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 113 Tuleb märkida, et see väide põhineb vaidlustatud kohtuotsuse vääral tõlgendamisel. Nimelt, vastupidi sellele, mida väidavad apellandid, ei leidnud Üldkohus, et apellandid on tõendanud, et kõnealune rikkumine ei mõjutanud kogu Euroopa müüki. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 181 märkis Üldkohus hoopis, et Euroopa kartellikonfiguratsioonis toimus täiendav projektide jagamine üksikasjalikumalt, kui kartellikonfiguratsiooni A/R olemasolevad jaotusreeglid ette nägid.

- 114 Neil asjaoludel ei rikkunud Üldkohus põhjendamiskohustust vaidlustatud kohtuotsuse punktis 182 esitatud kaalutlustes, mille kohaselt ei olnud mingit kahtlust, et maa- ja veealuste elektrikaablite projektide jagamine Euroopa kartellikonfiguratsioonis tugevdas EMPs kartellikonfiguratsiooni A/R põhjustatud konkurentsi kahjustamist.
- 115 Samuti tuleb tõdeda, et Üldkohus ei rikkunud ühtegi õigusnormi, leides, et projektide jagamine Euroopa ettevõtjate vahel kujutas endast konkurentsi täiendavat kahjustamist võrreldes sellega, mis tulenes kartellikonfiguratsioonist A/R. Nimelt, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 126, ei muuda tihe seos nende kahe konfiguratsiooni vahel midagi asjaolu osas, et Euroopa kartellikonfiguratsioon oli oma laadilt eraldiseisev projektide jagamise kohustus, mis ei olnud kartellikonfiguratsiooni A/R lahutamatu osa. Üldkohtu kaalutus, et seda konkurentsi täiendavat kahjustamist võib õiguspäraselt karistada suurendatud trahviga, ei sisalda seega hindamisviga.
- 116 Järelikult tuleb viies väide põhjendamatusesse tõttu tagasi lükata.
- 117 Kuna ei saa nõustuda ühegi väitega, mille apellandid oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitasid, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 118 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 119 Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja apellandid on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista apellantidelt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Nexans France SASilt ja Nexans SA-lt.**

Allkirjad